

Papaver Nõustamiskeskus on VATEK liige. Juba mitmendat aastat osaleme VATEK korraldatud Vaimse Tervise kuu raames nii messil kui ka kutsume huvilisi meie tegevustega tutvuma.

2016 a oktoobrikuus toimusid Papaver MTÜs Vaimse Tervise Kuu raames 4 töötuba:

- **07.10.2016** Töötuba "Kaasav haridus ja HEV õpilase toetamine põhikoolis" Läbiviija: eripedagoog/logopeed PhD Viivi Neare
- **14.10.2016** Töötuba "Lihtsaid nippe, mida pakub loovteraapia autismspektrihäirega lastele ja täiskasvanutele" Läbiviija: Loovterapeut Kaire Bachmann
- **21.10.2016** Töötuba "ATH laps on ka hea laps" Läbiviija: Laste psühhiaater dr Viivika Lauri
- **28.10.2016** Töötuba "Esmaabivahendid käitumisraskustega toimetulekuks" Läbiviija: Psühholoog Kadri Lüüs

Töötubade järgselt palusime osalejatelt tagasisidet toimunud töötubadele.

Töötubades osales vastavalt:

- 07.10 töötoas 21 osalejat, tagasisideküsitlusele vastas 16 osalejat;
- 14.10 töötoas 17 osalejat, tagasisideküsitlusele vastas 15 osalejat;
- 21.10 töötoas 24 osalejat, tagasisideküsitlusele vastas 20 osalejat;
- 28.10 töötoas 17 osalejat, tagasisideküsitlusele vastas 17 osalejat;
- Kokku 79 osalejat, tagasisideküsimustikule vastas 68 osalejat;
- Mõned osalejad käisid mitmes töötoas. Töötubades osalesid nii spetsialistid lasteaedades, koolidest erinevatest reh asutustest, KOV/LOVdest, lapsevanemad ja niisama huvilised.

TAGASISIDEKOKKUVÕTE

1. Töötubade korraldus ja sisukus

1.1. Päeva korralduslikku poolt hinnati järgnevalt (1- väga halb, 5- väga hea)

Töötua kuupäev/ Hinnang töötoa korraldusele	07.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	14.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	21.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	28.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	Vastanute arv kokku
Hinne 5 (väga hea)	13	15 (nendest 2 5+)	14	15	57
Hinne 4	3	0	6	2	11
Hinne 3	0	0	0	0	0
Hinne 2	0	0	0	0	0
Hinne 1 (väga halb)	0	0	0	0	0

1.2. Töötoa sisulist pool, loengut/arutelu hinnati järgnevalt (1 - ei olnud üldse oluline; 5-minu jaoks väga oluline)

Töötua kuupäev/ Hinnang töötoa sisulisele poolele	07.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	14.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	21.10.2016 Töötuba/ vastanute arv	28.10.2016 Töötuba/ vastanute arv ¹	Vastanute arv kokku
Hinne 5 (väga oluline)	10	13 ² (nendest 2 osalejat 5+)	13	14	50
Hinne 4	4	0	4	2	10
Hinne 3	2	0	3	0	5
Hinne 2	0	0	0	0	0
Hinne 1 (ei ole üldse oluline)	0	0	0	0	0

Palusime osalejatel kommenteerida, mida peeti enda jaoks oluliseks, järgnevalt mõned kommentaarid

7.10.2016 töötoa tagasiside

- Teema huvitav, lektor tark;
- Muidu jäin rahule, aga kindlasti tundsin, et aega jäi väheks, oleks rohkem kuulata soovinud;
- Töötoa aeg liialt lühike, teema on oluline ning kuulaks pikemalt rõõmuga;
- Sain ikkai uusi teadmisi ja pani mu igapäeva töö, probleemide ja lahenduste peale mõtlema.

14.10.2016 töötoas väärtustati eelkõige saadud praktilisi nippe ja oskusi, mida osalejad saavad kasutada

- Teema väga oluline ning rõõm oli saada ka praktilisi harjutusi, mida rakendada;
- Ei ole olnud varem sellist võimalust kuulata „nippe“ kuidas ASH lastega paremini suhelda/toimetada. Olen ise olnud küll tugiisik neile, kuid need nipid on uued. Olen teinud asju alateadlikult, näinud, et ringi tegevus sobib;
- Nii mõnusalt soe, arusaadav ja põnev ja nagu väga sisuline ja samas ka positiivne!;
- Arvan, et oluline igaühele, sest on väikeseid lihtsaid elementaarseid nippe, mida kipume unustama igapäevases töös;
- Igapäevaseks tööks kasulikku teavet, saan kindlasti kasutada edaspidi.

21.10.2016 töötoa tagasiside

- Lapsevanemana seisame silmitsi sellega, kuidas lapses parimat välja tuua ka siis, kui õpetajate tagasiside on negatiivne;
- Olen õppinud sotsiaaltööd ja lastekaitset/sotsiaalpedagoogikat aga sellist spetsiifilist teadmist pole kuskilt loengult kuulnud;
- Väga huvitav koolitus, palju sellist infot, mida ma enne ei teadnud ja aktiivne, põnev koolitaja.

28.10.2016 töötoas toodi enim välja saadud praktilisi nõuandeid

- See oli väga oluline teema kuna lasteaias on lasteaiasõpetajana töötades väga oluline kogu rühma hallata ja laste käitumisraskustega toime tulla;
- Head praktilised nõuanded, mida saab rakendada igapäevaselt;
- Väga huvitav kuulata, uued ideed, kuidas last motiveerida, vahendid, kavad.

¹ 1 osaleja oli jätnud küsimusele vastamata

² 2 osalejat olid jätnud hindamata

2. Töötoa olulisus osalejate jaoks

Palusime osalejatel tuua välja 3 väärtuslikumat punkti toimunud päevast.

7.10.2016 töötoas osalejate mõned väärtuslikumad tähelepanekud päevast:

- Lasteaia olulisus lapse arengus;
- Vanemate kohustused lapse õppetöös;
- Tuleb osata lapse kõrvalt ära minna õppimise ajal;
- Oluline lapsele tahtejõu arendamine;
- Vajadusel ühiselt tööga alustamine kuid õigel hetkel oskuslikult taganeda;
- Lasteaias käimise olulisus;
- Kodune keskkond ja suhtlemine lapsega. Kuidas leida motivatsiooni;
- Varajane sekkumine, vanemast algab õppimine;
- Varajane märkamine ja sekkumine!!! Kõige olulisem;
- Mida varem sekkuda, seda parem. Koostöö. Erivajaduse puhul rihkem süüvida, aidata, toetada.

14.10.2016 töötoas osalejate mõned väärtuslikumad tähelepanekud päevast:

- Eriti kasulikud olid praktilised asjad, mida saan oma töös kasutada, nende läbitegemine oli väga kasulik. Jääb meelde ka paremini, kui lihtsalt loengut kuulata;
- Oluline teadvustada autismispektri häirega inimeste olemust ning aru saada sellest, kuidas tema maailma tunnetab. Praktikaks on head harjutused, mis panevad üle keskjoone liikuma ning väga oluline individuaalse käsiraamatu koostamine;
- Vaja parandada kahe ajupoolkera vahelist info vahetust; Mängulisus; Lihtsuses peitub võlu;
- Parema mõistmine ASH laps katsub, lööb; Kuidas last õpetada ennast ja teisi tajuma; õpetada laps ärevusega toime tulema;
- Autistiga tuleb olla aus;
- Enamus vs vähemus; käsiraamatu olulisus; loovteraapia praktilised näited;
- Praktilised ja igapäevaselt teostatavad ja kättesaadavad harjutused, millega toetada autismispektriga inimest.

21.10.2016 töötoas osalejate mõned väärtuslikumad tähelepanekud päevast

- ATH on eripära; Kõik ATH lapsed on erinevad- neid ei anna võrrelda; vajavad süsteemset plaani;
- Kuidas last kiita; Lapsele tuleb paka panna reeglid! Ka ATH-ga; ATH-le ei meeldi kordused;
- Reeglid tuleb enda jaoks selgeks teha juba lapse sünnist; Ema ja isa peavad ajama ühte rada; Me ei tea kunagi täpselt, mis tuleb lapse keskkonnast;
- Puue/haigus on eripära (hea sõnakasutus, mida kasutada meie majas (oma töökohal töötades erivaj. lastega); sain mitu näpunäidet, mida ATH laste puhul kasutada;
- Põnev teema; hea, energiline esitlus, arutelu tekkimine;
- Nipid lapse keskendumisvõime parandamiseks; lapse rahustamise nipid; enesekindluse turgutamine lapsevanema jaoks;
- Kokkulepped, reeglid; rahulikkus, sõbralikkus.

28.10.2016 töötoas osalejate mõned väärtuslikumad tähelepanekud päevast

- Mis tekitab laste probleemset käitumist. Miks nad seda teevad. Kuidas laste probleemset käitumist vähendada; erinevad kontaktloomise võtted lastega; Kuidas suhelda käitumishäiretega lastega ja tagada et kõik lapsed on hoitud. Et teised lapsed saavad ka tähelepanu;
- Kannatlikkus ja sõbralikkus eripäradega lastega suhtlemisel ja töötamisel; ABC tabeli täitmine; premeerimine;
- Lapsega kontakti saamiseks rääkida teda motiveerivatest asjadest; ei ole hea iga asja peale reageerida vaid tuleb kindlates raamides olla;
- Keskkonda tuleks muuta, et muuta käitumist;
- Praktilised näited ja huvitav ning energiline esitlus; Abivahendid mida on ise kerge järgi teha; Praktilised ja igapäevaselt kergesti kasutatavad nipid/võtted;

- Head näited elust; Uusi ideid soodustav (töömeetodeid looma õhutav);
- Last võib vajadusel premeerida; Igal sammul ja võimalusel kiita; vaadata, kust saab käitumisprobleem aluse, kus on tuum;
- Keskkond oluline; Kontakt oluline; Täsisikasvanu saab abistada ja vastutab;
- Mitte laps ei pea muutma end vaid muutma peab keskkonda, käitumist, regeerimist; ABC tabel; Käitumisteraapia;
- Positiivsus on edasiviiv jõud; Kuidas teha/öelda on oluline; Kontakt/side ülioluline; Ära eelda.

3. Küsisime tagasisidet, millistel teemades sooviksid osalejad veel taolistes töötubades/loengutes osaleda.

Enim oodatakse töötubasid/ loenguid ATH ja autismi teemal.

4. Ettepanekud MTÜ Papaverile koostöö parandamiseks

Palusime osalejatelt ettepanekuid koostöö parandamiseks. Mõtteid ja ideid toodi välja päris palju, näiteks konkreetne koostöökohtumine mõne asutusega, aga ka ergutus jätkata samas vaimus. Enim töid töötubades osalejad ettepanekuna välja, et Papaver reklaamiks end rohkem ning jagaks enda tegemiste kohta rohkem informatsiooni. Töötubade raames jõudis meie juurde palju huvilisi, kes varem polenud Papaveri teenustega kokku puutunud, millest ka võis reklaamimise ettepanek tulla. Enda poolt oleme jätkuvalt aktiivsed oma tegevuste kajastamisel kodulehel ja FB-s ning kindlasti teeme tihedat koostööd võrgustikuliikmetega, mille kaudu peaksid abivajajad meieni jõudma.

5. Osalejate koostöökogemus MTÜ Papaveriga ja Papaveri teenuste soovitamine

5.1. Küsisime osalejatelt millise lisaväärtuse ja/või kogemuse on neile andnud koostöö MTÜ Papaveriga. Vastused olid järgnevad:

- Kuna lastekodust käib teenusel 46 last, siis on rõõm tõdeda, et lapsed tulevad rõõmuga teenusele (mõne üksiku erandiga). See näitab kindlasti, et spetsialistid teevad oma tööd hästi;
- Mitmed lapsed on stabiilsemaks muutunud. Tunnen, et meiega tehakse koostööd mitte ei mõisteta hukka;
- Väga toredad ja teadlikud spetsialistid, kellega on rõõm teha koostööd ja nendelt õppida;
- Käime lapsega teie juures loovteraapias ja peale 4 seansi on tulemused märgatavad ja edusammud olemas. Samuti kõrvalt teraapias olen leidnud/ avastanud lapses uusi asju.

Esimest korda Papaveris olnute kogemus:

- Esimese korra kohta päris positiivsed, sooviks veel infot ja koolitusi;
- Sain teada, et selline koht on olemas. Sain palju uusi teadmisi ja olen ka järgmises töötoas kohal;
- Saan rohkem aru oma lapse käitumises ka temapoolsest seisukoha; Osalen esimest korda teie töötoas;
- Tegin alles tutvust MTÜ Papaveriga, esialgne kogemus on väga positiivne;
- Koostööd ei ole küll teinud, kuid tänaseks olen käinud 2x teie töötubades. Väga põnevad ja harivad loengud. Annab taas mõtlemist, et kas võiks rohkem lastega tööd teha, hetkel olen lastest igapäevaselt eemal;
- Hea teada, et selline koht huvitavate teemadega olemas on;
- Esimene kokkupuude. Uurin kodulehe kaudu, mida Papaver veel pakub;
- Laiendanud minu silmaringi erinevate teemakäsitluste ja vaadete erivajadustega lastega seoses;
- Väga palju uusi teadmisi, praktilisi nippe/võtteid. Olen osalenud see kuu 3-s töötoas- kõik need on väga head olnud;
- Saanud ideid igapäevatööks; Nägin, et probleemiga tegeletakse ja sain mõned mõtted;

- *Ma oskan nüüd pearmini toime tulla probleemsete lastega ja oskan paremini nõustada vanemaid.*

5.2. MTÜ Papaveri soovitamise oma klientidele/koostööpartneritele ja teistele huvitatutele

Soovitusindeksi meetodil küsiti osalejatelt **kuivõrd tõenäoliselt nad soovitaksid** MTÜ Papaver teenuseid oma klientidele/koostööpartneritele ja teistele huvitatutele. Soovitusindeksi kohaselt on kõige tõenäolisemalt soovitajateks 9 ja 10 märkinud vastanud, teised on ebatõenäolised soovitajad.

Küsimusele vastas:

- 7.10 töötoas osalenutest kokku 13 osalejat. Nendest 11 hindega 9 või 10, mis tähendab, et 85% vastanutest soovib suure tõenäosusega Papaveri teenuseid;
- 14.10 töötoas osalenutest kokku 12 osalejat. Nendest 11 hindega 10, mis tähendab, et 91% vastanutest soovib suure tõenäosusega Papaveri teenuseid;
- 21.10 töötoas osalenutest kokku 24 vastajat. Nendest 15 hindega 9 või 10, mis tähendab, et 63% vastanutest soovib suure tõenäosusega Papaveri teenuseid;
- 28.10 töötoas osalenutest kokku 17 vastajat. Nendest 12 hindega 9 või 10, mis tähendab, et 71% vastanutest soovib suure tõenäosusega Papaveri teenuseid.

Nelja töötoa kokkuvõttes saame öelda, et küsimusele vastanutest 86 % soovivad MTÜ Papaveri teenuseid klientidele/koostööpartneritele, mida peame väga heaks tulemuseks.

Täname kõiki töötubades osalejaid ja tagasiside andjaid. Ning aitäh ka meie kolleegidele, kes töötubasid läbi viisid ja korraldada aitasid!

Papaver Nõustamiskeskus